

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASININ PREZİDENTİ YANINDA ELMİN İNKİŞAFI FONDU

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Elmin İnkışafı Fonduun və Azərbaycan Respublikasının Rabitə və İnformasiya Texnologiyaları Nazirliyinin İKT-nin inkişafına yönəlmış əhəmiyyətli layihələrin dəstəklənməsi məqsədi ilə qrantların verilməsi üzrə 2013-cü il üçün 2-ci məqsədli birgə İKT müsabiqəsinin (EIF-RİTN-MQM-2/İKT-2-2013-7(13)) qalibi olmuş və yerinə yetirilmiş layihə üzrə

YEKUN ELMİ-TEXNİKİ HESABAT

Layihənin adı: Elektron ticarətdə gəlirin maksimallaşdırılması problemləri

Layihə rəhbərinin soyadı, adı və atasının adı: Əliyev Fikrət Əhmədəli oğlu

Qrantın məbləği: 20 000 manat

Layihənin nömrəsi: EIF-RİTN-MQM-2/İKT-2-2013-7(13)-29/06/1-M-24

Müqavilənin imzalanma tarixi: 30 aprel 2014-cü il

Qrant layihəsinin yerinə yetirilmə müddəti: 12 ay

Layihənin icra müddəti (başlama və bitmə tarixi): 01 may 2014-cü il – 01 may 2015-ci il

Diqqət! Bütün məlumatlar 12 ölçülü Arial şrifti ilə, 1 intervalla doldurulmalıdır

Diqqət! Uyğun məlumat olmadığı təqdirdə müvafiq bölmə boş buraxılır

Hesabatda aşağıdakı məsələlər işıqlandırılmalıdır:

1 Layihənin həyata keçirilməsi üzrə yerinə yetirilmiş işlər, istifadə olunmuş üsul və yanaşmalar

Bu layihədə elektron ticarətdə gəlirin maksimallaşdırılması problemləri tədqiq edilmişdir. Bu əsasda aşağıdakı işlər yerinə yetirilmişdir:

- ✓ Elektron ticarətlə bağlı elmi-praktiki ədəbiyyat toplanmış və sistemləşdirilmişdir;
- ✓ Elektron ticarətdə gəlirin maksimallaşdırılması məqsədilə B2B və B2C sistemində ticarətin iştirakçılarının potensial tələb və təklif imkanları öyrənilmişdir;
- ✓ Elektron ticarətdə mənfiət və xərclərə təsir edən parametrlər müəyyənləşdirilmişdir;
- ✓ Elektron ticarətdə mənfiət və xərcləri məhdudlaşdırın şərtlər müəyyənləşdirilmişdir;
- ✓ Elektron ticarətdə gəlirin maksimallaşdırılması məqsədilə B2B və B2C sistemində mənfiət və xərclərə təsir edən parametrlər, o cümlədən məhdudiyyətlər müəyyənləşdirilmişdir;
- ✓ B2B və B2C sistemində fəaliyyət göstərən iqtisadi obyektlər üçün riyazi və digər instrumental üsullardan istifadə etməklə iqtisadi-riyazi modellər işlənmişdir. B2B və B2C sistemində fəaliyyət göstərən iqtisadi obyektlərin gəlirlərinə təsir göstərən parametrlər müəyyənləşdirilmişdir. Bu parametrlərin qeyri-səlis xüsusiyyətləri modelləşdirmədə öz əksini

tapmışdır. Belə ki, e-ticarət oyektləri üçün qeyri-səlis parametrləi model qurulmuşdur. Modeldəki qeyri-səlis parametrlərin hər biri α -səviyyələrinə bölünmüştür. Bu əsasda qeyri-səlis ədədlər üzərində aparılan uyğun əməliyyatların köməyi ilə model xəttiləşdirilmişdir. Bundan sonra model xətti programlaşdırma məsələsinə gətirilmiş və uyğun metodlarla həll edilmişdir.

Yuxarıda göstərilən problemləri həlli üçün aşağıdakı üsul və yanaşmalardan istifadə olunmuşdur:

- ✓ Statistik analiz;
- ✓ İqtisadi-riyazi modelləşdirmə;
- ✓ ekonometrik üsullar;
- ✓ qeyri-səlis nəzəriyyə;
- ✓ fuzzy optimallaşdırma;
- ✓ dinamik programlaşdırma.

2	Layihənin həyata keçirilməsi üzrə planda nəzərdə tutulmuş işlərin yerinə yetirilmə dərəcəsi (faizlə qiymətləndirməli) <i>(burada doldurmali)</i> 100%
3	Hesabat dövründə alınmış elmi nəticələr (onların yenilik dərəcəsi, elmi və təcrübi əhəmiyyəti, nəticələrin istifadəsi və tətbiqi mümkün olan sahələr aydın şəkildə göstərilməlidir) Hesabat dövründə aşağıdakı nəticələr alınmışdır: <ul style="list-style-type: none"> ✓ elektron mağazanın mənfəətinin maksimallaşdırılmasının qeyri-səlis modeli qurulmuşdur; ✓ model əsasında hər bir məhsul növü üçün məqsədə uyğun qiymətin müəyyənləşdirilməsi yolları göstərilmişdir; ✓ Sabit və dəyişən xərclər müəyyənləşdirilmişdir; ✓ Müəyyənləşdirilmiş qiymət əsasında dəyişən xərclərin minimallaşdırılması qeyri-səlis məntiqi çıxarılış qaydaları əsasında aparılmışdır; ✓ elektron mağazada gəlirin maksimallaşdırılmasının qeyri-səlis modeli qurulmuşdur; ✓ Modeldə qiymət qeyri-səlis parametr kimi qəbul olunaraq hər bir məhsulun bütün α-səviyyələrləndə $\alpha \in [0,1]$ həcmi təyin olunmuşdur.
4	Layihə üzrə elmi nəşrlər (elmi jurnallarda məqalələr, monoqrafiyalar, icmaller, konfrans materiallarında məqalələr, tezislər) (dərc olunmuş, çapa qəbul olunmuş və çapa göndərilmişləri ayrılıqda qeyd etməklə, uyğun məlumat - jurnalın adı, nömrəsi, cildi, səhifələri, nəşriyyat, indeksi, Impact Factor, həmmüəlliflər və s. bunun kimi məlumatlar - ciddi şəkildə dəqiq olaraq göstərilməlidir) (<i>surətlərini kağız üzərində və CD şəklində əlavə etməli!</i>) <i>(burada doldurmali)</i> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ф.А. Алиев, А.А. Нифтиев, Р.Ю. Шихлинская, Э.Р. Шафизаде, Т.Ф. Муртузалиев, Нечеткая модель электронной торговли, Proceedings of Inatitute of Applied Mathematics, V3, N1, 2014, pp.23-31. 2. Алиев Ф.А., Нифтиев А.А., Шихлинская Р.Ю., Шафизаде Э.Р., Экономико-математическая модель в виртуальном бизнесе с применением нечеткого аппарата, Десятая Международная Азиатская Школа-Семинар «Проблемы оптимизации сложных систем», Кыргызская Республика, Иссык-Кульская область, санаторий «Иссык-Куль Аврора», 25 июля-5 августа 2014, стр.33-39.

3. Э.Р. Шафизаде, Р. Ю. Шихлинская, Оптимизация прибыли в виртуальном бизнесе с применением нечеткой логики, Международный научно-технический журнал “Проблемы управления и информатики”, ISSN 0572-2691, N1, 2015, стр. 134-143
4. R.Y.Shikhinskaya, N.D.Hajiyev, A.M. Aliyeva, Fuzzy model of profit maximization in online store, Eleventh International Conference on Application of Fuzzy Systems and Soft Computing, ICAFS-2014, Paris, France, pp. 145-150.
5. Шафизаде Э.Р., Шихлинская Р.Ю., Муртузалиев Т.Ф., Экономико-математическая модель электронной торговли с применением нечеткого аппарата, Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyası “Məruzələr” jurnalı, (çapa qəbul olunub)
6. Салимов С.М.,Шихлинская Р.Ю., Алиева А.М., Применение теории нечетких временных рядов в прогнозировании курса USD/AZN, Azərbaycan Milli Elmlər Akademiyasının İqtisadiyyat İnstitutunun “Elmi əsərlər” toplusu, II nömrə (çapa qəbul olunub).
7. Abbasov A.M., Aliev F.A., Shafizade E.R., Fuzzy model and algorithm for solving of e-shop income maximization, Proceedings of the Romanian Academy-series A: Mathematics, Physics, Technical Sciences, Information (çapa təqdim olunub)

5 İxtira və patentlər, səmərələşdirici təkliflər
(burada doldurmali)

6 Layihə üzrə ezamiyyətlər (ezamiyyə baş tutmuş təşkilatın adı, şəhər və ölkə, ezamiyyə tarixləri, həmçinin ezamiyyə vaxtı baş tutmuş müzakirələr, görüşlər, seminarlarda çıxışlar və s. dəqiq göstərilməlidir)
(burada doldurmali)

7 Layihə üzrə elmi ekspedisiyalarda iştirak (əgər varsa)
(burada doldurmali)

8 Layihə üzrə digər tədbirlərdə iştirak
(burada doldurmali)

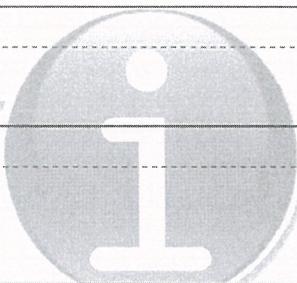
9 Layihə mövzusu üzrə elmi məruzələr (seminar, dəyirmi masa, konfrans, qurultay, simpozium və s. çıxışlar) (məlumat tam şəkildə göstərilməlidir: a) məruzənin növü: plenar, dəvətli, şifahi və ya divar məruzəsi; b) tədbirin kateqoriyası: ölkədaxili, regional, beynəlxalq)

1. Eleventh International Conference on Application of Fuzzy Systems and Soft Computing, ICAFS-2014- şifahi, Beynəlxalq konfrans
2. Десятая Международная Азиатская Школа-Семинар «Проблемы оптимизации сложных систем»- şifahi, Beynəlxalq seminar
3. Bakı Dövlət Universiteti, Tətbiqi-Riyaziyyat Elmi Tədqiqat İnstitutunun seminarları-şifahi, ölkədaxili

10 Layihə üzrə əldə olunmuş cihaz, avadanlıq və qurğular, mal və materiallar, komplektləşdirmə məməkulatları
2 noutbuk, 1 printer

11 Yerli həmkarlarla əlaqələr
(burada doldurmali)

12	Xarici həmkarlarla əlaqələr (burada doldurmali)
13	Layihə mövzusu üzrə kadr hazırlığı (əgər varsa) (burada doldurmali)
14	Sərgilərdə iştirak (əgər baş tutubsa) (burada doldurmali)
15	Təcrübəartırmada iştirak və təcrübə mübadiləsi (əgər baş tutubsa) (burada doldurmali)
16	Layihə mövzusu ilə bağlı elmi-kütləvi nəşrlər, kütləvi informasiya vasitələrində çıxışlar, yeni yaradılmış internet səhifələri və s. (məlumatı tam şəkildə göstərilməlidir) (burada doldurmali)

SİFARIŞÇI:
Elmin İnkışafı Fondu

Müşavir
Babayeva Ədilə Əli qızı

(imza)

"08" may 2015-ci il

İCRAÇI:

Layihə rəhbəri
Əliyev Fikrət Əhmədəli oğlu

(imza)

"08" may 2015-ci il

Baş məsləhətçi
Daşdəmirova Xanım Faiq qızı

(imza)

"08" 05 2015-ci il

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASININ PREZİDENTİ YANINDA ELMIN İNKİŞAFI FONDU

MÜQAVİLƏYƏ ƏLAVƏ

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Elmin İnkışafı Fonduun və Azərbaycan Respublikasının Rabitə və İnformasiya Texnologiyaları Nazirliyinin İKT-nin inkişafına yönəlmış əhəmiyyətli layihələrin dəstəklənməsi məqsədi ilə qrantların verilməsi üzrə 2013-cü il üçün 2-ci məqsədli birgə İKT müsabiqəsinin (EIF-RİTN-MQM-2/İKT-2-2013-7(13)) qalibi olmuş və yerinə yetirilmiş layihə üzrə

ALINMIŞ NƏTİCƏLƏRİN ƏMƏLİ (TƏCRÜBİ) HƏYATA KEÇİRİLMƏSİ VƏ LAYİHƏNİN NƏTİCƏLƏRİNDƏN GƏLƏCƏK TƏDQİQATLARDA İSTİFADƏ PERSPEKTİVLƏRİ HAQQINDA MƏLUMAT VƏRƏQİ (Qaydalar üzrə Əlavə 16)

Layihənin adı: Elektron ticarətdə gəlirin maksimallaşdırılması problemləri
Layihə rəhbərinin soyadı, adı və atasının adı: Əliyev Fikrət Əhmədəli oğlu
Qrantın məbləği: 20 000 manat
Layihənin nömrəsi: EIF-RİTN-MQM-2/İKT-2-2013-7(13)-29/06/1-M-24
Müqavilənin imzalanma tarixi: 30 aprel 2014-cü il
Qrant layihəsinin yerinə yetirilmə müddəti: 12 ay
Layihənin icra müddəti (başlama və bitmə tarixi): 01 may 2014-cü il – 01 may 2015-ci il

1. Layihənin nəticələrinin əməli (təcrübi) həyata keçirilməsi

1	Layihənin əsas əməli (təcrübi) nəticələri, bu nəticələrin məlum analoqlar ilə müqayisəli xarakteristikası
	Alınmış nəzəri nəticələr test misallar üzərində sınaqdan keçirilmişdir. Qeyd edək ki, klassik yanaşmalarda bir çox keyfiyyət göstəricilərini və modelə ekzogen patametr kimi daxil olan göstəricilərin qeyri səlis xüsusiyyətləri nəzərə alınmırıdı. Digər tərəfdən internet üzərindən ticarət iqtisadiyyatın yeni sahəsi olduğundan iqtisadi-riyazi modelləşdirmə baxımından yetərincə tədqiq olunmayıb. Bu səbəblərdən qurulmuş modellər "kobud" olurdu. Bu modellər əsasında alınmış nəticələr də yetərincə adekvat olmurdu. Elektron ticarətdə gəlirin maksimallaşdırılması üçün təklif etdiyimiz qeyri-səlis modellərin test misalları üzərində tətbiqi ilə aldığımız nəticələr klassik

haldan daha yaxşı nəticələr əldə etməyə imkan vermişdir.

2 Layihənin nəticələrinin əməli (təcrübi) həyata keçirilməsi haqqında məlumat (istehsalatda tətbiq (tətbiqin aktını əlavə etməli); tədris və təhsildə (nəşr olunmuş elmi əsərlər və s. – təhsil sisteminə tətbiqin aktını əlavə etməli); bağlanmış xarici müqavilələr və ya beynəlxalq layihələr (kimlə bağlanıb, müqavilənin və ya layihənin nömrəsi, adı, tarixi və dəyəri); dövlət proqramlarında (dövlət orqanının adı, qərarın nömrəsi və tarixi); ixtira üçün alınmış patentlərdə (patentin nömrəsi, verilmə tarixi, ixtiranın adı); və digərlərində)

(burada doldurmali)

2. Layihənin nəticələrindən gələcək tədqiqatlarda istifadə perspektivləri

1 Nəticələrin istifadəsi perspektivləri (fundamental, tətbiqi və axtarış-innovasiya yönlü elmi-tədqiqat layihə və proqramlarında; dövlət proqramlarında; dövlət qurumlarının sahə tədqiqat proqramlarında; ixtira və patent üçün verilmiş ərizələrdə; beynəlxalq layihələrdə; və digərlərində)

Layihənin nəticələri daha mürəkkəb imitasiya modellərinin, dinamik modellərin, daha mürəkkəb struktura malik elektron ticarət obyektlərinin iqtisadi-riyazi modelləşdirmə, proqnozlaşdırma baxımından tədqiqi üçün geniş imkanlar yaradır.

SİFARIŞÇI:

Elmin İnkışafı Fondu

Müşavir

Babayeva Ədilə Əli qızı

(imza)

"08 may 20115-ci il

İCRAÇI:

Layihə rəhbəri

Əliyev Fikrət Əhmədəli oğlu

(imza)

"08 may 20115-ci il

Baş məsləhətçi

Daşdəmirova Xanım Faiq qızı

(imza)

"08 05 20115-ci il

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASININ PREZİDENTİ YANINDA ELMİN İNKİŞAFI FONDU

MÜQAVİLƏYƏ ƏLAVƏ

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Elmin İnkışafı Fonduun və Azərbaycan Respublikasının Rabitə və İnformasiya Texnologiyaları Nazirliyinin İKT-nin inkişafına yönəlmış əhəmiyyətli layihələrin dəstəklənməsi məqsədi ilə qrantların verilməsi üzrə 2013-cü il üçün 2-ci məqsədli birləşmiş İKT müsabiqəsinin (EIF-RİTN-MQM-2/İKT-2-2013-7(13)) qalibi olmuş və yerinə yetirilmiş layihə üzrə

ALINMIŞ ELMİ MƏHSUL HAQQINDA MƏLUMAT (Qaydalar üzrə Əlavə 17)

Layihənin adı: Elektron ticarətdə gəlirin maksimallaşdırılması problemləri

Layihə rəhbərinin soyadı, adı və atasının adı: Əliyev Fikrət Əhmədəli oğlu

Qrantın məbləği: 20 000 manat

Layihənin nömrəsi: EIF-RİTN-MQM-2/İKT-2-2013-7(13)-29/06/1-M-24

Müqavilənin imzalanma tarixi: 30 aprel 2014-cü il

Qrant layihəsinin yerinə yetirilmə müddəti: 12 ay

Layihənin icra müddəti (başlama və bitmə tarixi): 01 may 2014-cü il – 01 may 2015-ci il

Diqqət! Bütün məlumatlar 12 ölçülü Arial şrifti ilə, 1 intervalla doldurulmalıdır

1. Elmi əsərlər (sayı)

No	Tamlıq dərəcəsi Elmi məhsulun növü	Dərc olunmuş	Çapa qəbul olunmuş və ya çapda olan	Çapa göndərilmiş
1.	Monoqrafiyalar həmçinin, xaricdə çap olunmuş			
2.	Məqalələr həmçinin xarici nəşrlərdə	4 3	2	1
3.	Konfrans materiallarında məqalələr	2		

	O cümlədən, beynəlxalq konfras materiallarında	2		
4.	Məruzələrin tezisləri həmçinin, beynəlxalq tədbirlərin toplusunda			
5.	Digər (icmal, atlas, kataloq və s.)			

2. İxtira və patentlər (sayı)

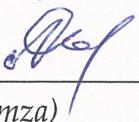
Nö	Elmi məhsulun növü	Alınmış	Verilmiş	Ərizəsi verilmiş
1.	Patent, patent almaq üçün ərizə			
2.	İxtira			
3.	Səmərələşdirici təklif			

3. Elmi tədbirlərdə məruzələr (sayı)

Nö	Tədbirin adı (seminar, dəyirmi masa, konfrans, qurultay, simpozium və s.)	Tədbirin kateqoriyası (ölkədaxili, regional, beynəlxalq)	Məruzənin növü (plenar, dəvətli, şifahi, divar)	Sayı
1.	Eleventh International Conference on Application of Fuzzy Systems and Soft Computing, ICAFS-2014	beynəlxalq	şifahi	1
2.	Десятая Международная Азиатская Школа-Семинар «Проблемы оптимизации сложных систем»	beynəlxalq	şifahi	1
3.	Baki Dövlət Universiteti, Tətbiqi Riyaziyyat Elmi Tədqiqat İnstitutu seminarları	ölkədaxili	şifahi	3

SİFARIŞÇI:
Elmin İnkişafı Fondu

Müşavir
Babayeva Ədilə Əli qızı

(imza)

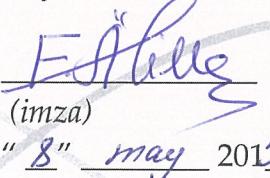
“8” moy 2015-ci il

Baş məsləhətçi
Daşdəmirova Xanım Faiq qızı

(imza)

“08 05” 2015-ci il

İCRAÇI:
Layihə rəhbəri
Əliyev Fikrət Əhmədəli oğlu

(imza)

“8” may 2015-ci il

